

Stylowo i bezpiecznie, czyli wokół domu

góry spadzistym nakryciem. Przesła zaś to powtarzalne segmenty mocowane do słupków najczęściej za pomocą stalowych płaskowników. Są litymi lub ażurowymi konstrukcjami i stanowią główną część ogrodzenia. Należy je mocować podczas murowania lub wlewania słupków. Na ostateczny efekt wykończeniowy ogrodzenia wpływają **cokoły**. Ich użycie ma na celu zmniejszenie wysokości przesła. Stosuje się je także jako murki oporowe do podtrzymania wyżej położonego gruntu.

Biorąc pod uwagę uniwersalność i trwałość ogrodzeń, do najpopularniejszych rozwiązań w polskim budownictwie można zaliczyć:

- **ogrodzenia metalowe** — spośród nich można wyróżnić najpopularniejsze: metalową siatkę ogrodzeniową, siatkę metalową ze specjalnym wzmocnieniem lub ręcznie kute metalowe ogrodzenie; metalowa siatka ogrodzeniowa może być wykonana z ocynkowanego drutu i powleczona dodatkowo tworzywem sztucznym (PCV lub poliester); najczęściej kupuje się ją w zwojach (15–25 m); wysokość takiej siatki wynosi od 1 do 2 m; jej zaletą jest niska cena i nieskomplikowany montaż — umieszcza

się ją na metalowych słupkach zabetonowanych w podmurówce lub gruncie; dlatego też jeszcze do niedawna była najchętniej stosowanym typem ogrodzenia; niestety, ogrodzenie to jest mało estetyczne i łatwo ulega korozji; osoby, którym zależy na niepowtarzalności i oryginalności ogrodzenia, mogą zdecydować się na ogrodzenia kute ręcznie i skorzystać z usług artystycznych zakładów kowalskich; muszą jednak wziąć pod uwagę, że tego typu przesła są bardzo ciężkie i potrzebują wzmocnionej konstrukcji słupków; ogrodzenia metalowe wymagają intensywnej konserwacji; w celu ochrony przed korozją mogą być ocynkowane lub chromowane, ewentualnie pomalowane specjalną farbą antykorozyjną oraz farbą do metalu;

- **ogrodzenia murowane** — mogą być wykonane z różnorodnego materiału — najczęściej z kamienia (przede wszystkim granit, sjenit, porfir, bazalt, wapień, piaskowiec) lub cegły (klinkierowe lub silikatowe); ponieważ mają duży ciężar, wymagają wykonania odpowiednio wytrzymałego fundamentu; głębokość wykopu pod fundament

zależy od wysokości muru i rodzaju materiału, z jakiego zostanie wykonany; w przypadku gdy ogrodzenie jest wykonane z kamienia, bezpośrednio na fundamencie lub na warstwie izolacyjnej powinny zostać ułożone największe kamienie; kolejne warstwy należy układać — tak jak zazwyczaj przy wykonywaniu murów — mijankowo na zaprawie cementowej; konstrukcje murowane dają duże pole do popisu podczas aranżacji; nie należą one jednak do najtańszych rozwiązań;

- **ogrodzenia drewniane** — mogą być wykonane z drewnianych sztachet lub paneli; polecane są osobom, które lubią tradycyjne rozwiązania; niewątpliwą zaletą tego typu ogrodzeń jest to, że pasują nie tylko do domów drewnianych lub mających drewniane elementy, lecz komponują się z wieloma stylami architektonicznymi; do budowy ogrodzeń drewnianych stosuje się drewno akacjowe, świerkowe, dębowe lub sosnowe; drewniane może być całe ogrodzenie lub jedynie same przesła; drewniane przesła mogą być skonstruowane z desek ustawionych pionowo, poziomo lub ukośnie;

Wykańczając dom, warto pomyśleć o jego otoczeniu, ponieważ stanowi ono nie tylko element współtworzący architekturę budynku, lecz także uzupełnia ją. Współczesny rynek materiałów budowlanych daje duże możliwości wykończenia posesji w taki sposób, aby mieszkać ładnie, wygodnie i bezpiecznie.

Ogrodzenie – komfort i ochrona

W Polsce — w przeciwieństwie do wielu krajów Europy Zachodniej — ogradzanie własnych domów jest bardzo popularne.

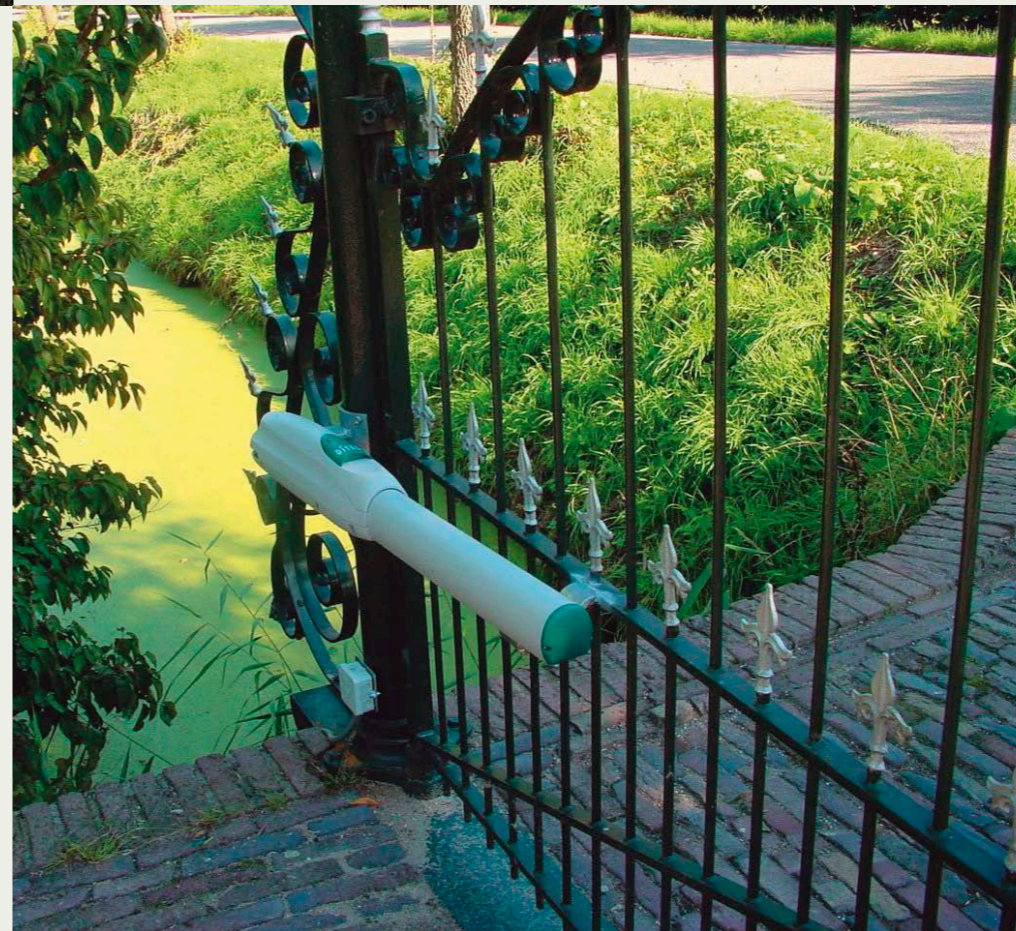
Idealne ogrodzenie powinno zapewniać domownikom komfort, stanowiąc należyte zabezpieczenie dla ich posesji. Dobrze pamiętać także, by przy jego dobieraniu, kierować się walorami estetycznymi.

Podstawowe warunki i zasady budowy ogrodzenia reguluje prawo budowlane i związane z nim rozporządzenia. Przed przystąpieniem do wyboru projektu ogrodzenia warto się zapoznać z przepisami. Stawianie ogrodzenia nie wymaga pozwolenia na budowę. Jednak w przypadku gdy ma być ono wybudowane od strony dróg, ulic, placów, torów kolejowych i innych miejsc publicznych oraz gdy jego wysokość przekracza 2,20 m, należy zgłosić budowę w gminnym wydziale architektury lub starostwie. Nie ma specjalnych wymogów, jeśli chodzi o odległość budowanego ogrodzenia od drogi. Powinno być ono jednak wzniesione w obrębie istniejącej działki budowlanej, przy czym także zewnętrzna część ogrodzenia powinna się mieścić w granicach działki. Ponadto — zgodnie z polskim prawem — elementy

ostre mogą być montowane na ogrodzeniach mających wysokość co najmniej 1,8 m.

Ogrodzenie powinno służyć mieszkańcom domu przez wiele lat, dlatego warto zadbać o solidne wykonanie i właściwy dobór materiałów. W przeciwnym razie możemy być skazani na kosztowną przebudowę.

Ogrodzenie składa się z fundamentu, słupków, przesł i cokołów. **Fundament** powinien być wykonany z betonu nienasiąkliwego i wystawać 10–20 cm ponad powierzchnię ziemi. Jego szerokość musi mieć co najmniej 20 cm. Głębokość posadowienia zależy od rodzaju i wielkości fundamentu i waha się w granicach 0,5–1,2 m. W wykopie pod częścią fundamentową należy wykonać dodatkowo z grubego żwiru lub tłuczni warstwę drenażową. W przypadku ogrodzenia z kamienia warstwa drenażowa powinna mieć grubość ok. 30 cm, a z cegły klinkierowej — 70 cm. **Słupki** stanowią podpory przesł, furtek i bram, które stabilizują ogrodzenie i mocują je w gruncie. Do najpopularniejszych zaliczamy: metalowe, murowane z cegły klinkierowej lub kamienia naturalnego, wlewane oraz drewniane. Każdy słupek — w celu ochrony przed zawilgoceniem — musi być zabezpieczony od

sztachety przymocowane są do metalowych płaskowników lub drewnianych łat; jeśli zdecydujemy się na ogrodzenia z drewna, musimy pamiętać, że do najbardziej trwałych gatunków należą: dąb, wiąz, modrzew i orzech; średnią trwałością odznaczają się sosna, jodła, świerk i jesion; specjaliści odradzają natomiast stosowanie mało trwałych gatunków, do których należą: brzoza, buk, topola i lipa; trzeba także pamiętać o właściwym zabezpieczeniu materiału przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi oraz niszczącym działaniem grzybów i owadów; ogrodzenia te można konserwować za pomocą bejcy, lakierów oraz farb kryjących do drewna;

- **żywoplot** — chociaż może efektywnie komponować się z ogrodem, jest najmniej bezpiecznym ogrodzeniem; jest to typ ogrodzenia dla ciepłych i pracowitych osób — na uformowanie się żywoplotu trzeba

Piloty do zdalnego sterowania bramy automatycznej mogą mieć ciekawe kształty.

czekać nawet kilka lat; jeśli zdecydujemy się na ten typ ogrodzenia, musimy pamiętać, że najszybciej można „wybudować” żywoplot z gotowych drzew i krzewów.

Można również wyróżnić mieszane formy ogrodzeń — część dolną może stanowić małe murek, środkowa może składać się z drewnianych szczebli, słupki zaś mogą być wykonane z metalu. Znaczący tematycznie podkreślają, że do nowoczesnych domów pasują proste, metalowe ogrodzenia, a do rezydencji w stylu dworskim — bogato zdobione ogrodzenia kute i żeliwne.

W harmonii z ogrodzeniem — bramy

Brama jest zasadniczym elementem każdego ogrodzenia. Warto zadbać, by komponowała się z nim pod względem architektonicznym, tworząc harmonijną całość.

Do najczęściej spotykanych bram należą rozwierane i bramy przesuwne.

Bramy rozwierane (skrzydłowe) składają się z jednego lub dwóch skrzydeł, otwieranych najczęściej do środka posesji. Kąt otwarcia skrzydła może wynosić od 90 do 180 stopni. Tego typu bramy składają się z ościeżnicy i skrzydeł umocowanych na zawiasach.

Bardziej popularne są bramy dwuskrzydłowe, ponieważ w trakcie otwierania wymagają znacznie mniej miejsca niż jednoskrzydłowe. W bramach rozwieranych najczęściej stosuje się symetryczny podział skrzydeł. Bramy te mogą być otwierane ręcznie lub automatycznie za pomocą siłowników. Niewątpliwą zaletą tego typu bram jest łatwość montażu oraz szerokie możliwości wyboru pod kątem estetyki.

Bramy przesuwne są dla wielu inwestorów synonimem bramy otwieranej automatycznie. Należy jednak pamiętać, że w napędzie może być wyposażona również tradycyjna dwuskrzydłowa brama wjazdowa. W skład bramy przesuwniej wchodzi przede wszystkim jedno skrzydło poruszające się wzdłuż ogrodzenia. W tego typu bramach jest zastosowana konstrukcja samonośna oraz specjalnie wyprofilowana szyna jezdna, w której poruszają się wózki zbudowane z systemu sześciu łożyskowanych rolek. Dzięki temu brama może sprawnie funkcjonować w każdych warunkach atmosferycznych. Przy jej wykonywaniu można użyć wiele rodzajów wypełnienia (np. elementy metaloplastyki, kształtowniki stalowe). Bramy przesuwne mogą być samonośne (mechanizmem są rolki teflonowe, zamontowane u dołu i u góry słupka prowadzącego) albo poruszać się po szynie. Gwarancją płynnej i bezawaryjnej pracy bramy samonośnej jest to, że przesuwa

się po rolkach, dzięki czemu nie dotyka ziemi. Bramy szynowe poruszają się zaś po szynie, której długość jest równa podwójnej długości skrzydła. Wadą tego rozwiązania jest konieczność czyszczenia szyny z lodu, śniegu i zanieczyszczeń innego rodzaju, które uniemożliwiają uruchomienie bramy.

Podjmując decyzję o wyborze bramy, należy wziąć pod uwagę możliwości techniczne, ukształtowanie terenu oraz własne preferencje dotyczące estetyki. Przy wyborze bramy dwuskrzydłowej trzeba pamiętać, że powinna się ona otwierać do wewnątrz posesji.

Nie tylko betonowa — kostka

Elementem przyciągającym uwagę po przekroczeniu granicy posesji jest nawierzchnia. W budownictwie jednorodzinym używa się produktów zróżnicowanych pod względem kształtu, koloru i materiału. Istotne jest, by materiał na nawierzchnię współgrał ze stylem architektonicznym domu i ogrodu. Warto uwzględnić także jego trwałość i odporność na warunki atmosferyczne.

Jednym z typów nawierzchni jest nawierzchnia sztywna utwardzana, która może być wykonana z kostki klinkierowej, kamiennej lub betonowej.

Kostka klinkierowa rzadko stanowi główny materiał chodnikowy. Jest najczęściej wykorzystywana jako dodatek kompozycyjny lub

wykończeniowy — do budowy krawężników lub murków granicznych płacyków.

Kamień — ze względu na swoją trwałość — bywa często stosowany przy wykonywaniu nawierzchni. Nawierzchnia kamienna jest odporna na warunki atmosferyczne i intensywne użytkowanie oraz nie wymaga specjalnych zabiegów pielęgnacyjnych. Jest jednak kosztowna, a pod wpływem deszczu staje się śliska. Przy tego rodzaju nawierzchni najczęściej stosuje się granit, bazalt lub sjenit. Rzadziej bywają używane wapienie i piaskowce — z uwagi na mniejszą trwałość i większą nasiąkliwość.

Stosunkowo niska cena, odporność na działanie warunków atmosferycznych, ścieranie i obciążenia to zalety **nawierzchni betonowej**. Do jej wykonania można użyć kostki brukowej lub płyt chodnikowych, które oprócz tego, że mogą imitować naturalny kamień, są łatwe do ułożenia. Kostki brukowe występują w najróżniejszych kształtach i kolorach. Dzięki temu pasują zarówno do ogrodów w stylu naturalnym, jak i nowoczesnych ogrodów regularnych. Decydując się na ten typ nawierzchni, należy jednak mieć świadomość, że z czasem może się ona odbarwić oraz że ma niską odporność na plamy ze smarów i olejów.

Dobierając odpowiednią kostkę, należy pamiętać o funkcji, jaką ma spełniać. Istotne jest, czy jej przeznaczeniem jest podjazd dla samochodów, czy ścieżka.

Wyjście z mroku

Na koniec warto wspomnieć o doborze odpowiedniego oświetlenia. Planowanie zewnętrznego oświetlenia najlepiej rozpocząć na etapie projektowania domu lub w początkowej fazie realizacji projektu.

Aby spacerować po ogrodzie oświetlonymi ścieżkami, wcale nie trzeba montować kosztownej instalacji elektrycznej. Dobrą alternatywą dla takiego rozwiązania może się okazać zastosowanie **lampy solarnej**. Zużywa ona do pracy energię słoneczną, którą gromadzi w ciągu słonecznego dnia — magazynuje w akumulatorach i wykorzystuje nocą. Lampy świecą około ośmiu godzin na dobę. Emitowane przez nie światło jest jednak słabe.

Jeśli zdecydujemy się na założenie instalacji elektrycznej w ogrodzie, musimy przygotować plan zagospodarowania ogrodu. Od tego, gdzie będziemy poruszać się po zmroku, zależy rozmieszczenie lamp. Należy pamiętać o tym, że lampa powinna oświetlać, a nie oślepić. Im

bliższej ściany budynku znajduje się lampa, tym światło jest ostrzejsze.

Ciekawym rozwiązaniem jest tzw. **światło magiczne**, którego źródłem mogą być kule pływające po powierzchni wody czy podwodny reflektor podświetlający fontannę.

Ogród można oświetlić także za pomocą przenośnych **lampionów, latarenek lub nadtynowych lampek**. Nadają one przydomowemu otoczeniu niepowtarzalny klimat.

Przy wyborze oprawy lampy trzeba pamiętać o sprawdzeniu, czy jest ona przystosowana do pracy na zewnątrz i czy jej styl komponuje się z architekturą budynku, w jaki sposób rozchodzi się z niej światło oraz jakie żarówki można do niej zastosować. Oprawa musi być szczelna, odporna na uszkodzenia mechaniczne, wilgoć oraz działanie czynników atmosferycznych.

Oświetlenie domu ma także znaczenie praktyczne. Dzięki niemu nie będziemy błądzić w ciemnościach po ogrodzie, szybciej znajdziemy klucze oraz łatwiej zauważymy niepowołane osoby, które kręcą się po naszej posesji.

Bogactwo dostępnych na rynku materiałów sprawia, że mamy szerokie pole do działania podczas aranżowania otoczenia domu. A posesja, w której każdy szczegół został dograny, cieszy oko i dobrze świadczy o gospodarzach.

Marta Stasińska

